CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	**CYNGOR SIR**
DYDDIAD:	**18 Mai 2021**
TEITL YR ADRODDIAD:	**TREFNIADAU CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL O FEWN Y CYNGOR**
ADRODDIAD GAN:	**PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD**
PWRPAS YR ADRODDIAD:	**I ADOLYGU CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL AR BWYLLGORAU**

1.0 Mae angen i'r Cyngor adolygu trefniadau cydbwysedd gwleidyddol ei Bwyllgorau yn flynyddol.

2.0 Mae Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn nodi'r prif egwyddorion mewn perthynas â chydbwysedd gwleidyddol, sef:

"(a) nad yw'r holl seddau ar y corff yn cael eu dyrannu i'r un grŵp gwleidyddol;

(b) bod mwyafrif y seddau ar y corff yn cael eu dyrannu i grŵp gwleidyddol penodol os yw nifer y bobl sy'n perthyn i'r grŵp hwnnw yn fwyafrif o aelodaeth yr Awdurdod;

(c) yn amodol ar (a) a (b) uchod, mae nifer y seddau ar bwyllgorau cyffredin Awdurdod perthnasol, sy'n cael eu dyrannu i bob plaid wleidyddol, â'r un gyfran o gyfanswm yr holl seddau ar y pwyllgorau cyffredin o'r Awdurdod hwnnw fel sy'n deillio o nifer yr aelodau o'r grŵp hwnnw i aelodaeth yr Awdurdod; ac

(d) yn amodol ar baragraffau (a) i (c) uchod, bod nifer y seddau ar y corff sy'n cael eu dyrannu i bob grŵp gwleidyddol â'r un gyfran â nifer yr holl seddau ar y corff hwnnw ac sy'n deillio o nifer yr aelodau o'r grŵp hwnnw sy'n aelodau o'r Awdurdod."

3.0 Mae'r sefyllfa o ran Aelodaeth o Grwpiau fel â ganlyn yn dilyn is etholiadau 6 Mai 2021:

Plaid Cymru	- 14
Llafur Cymru	- 2
Y Grŵp Annibynnol	- 7
Grŵp Annibynwyr Môn	- 7 (Yn cynnwys un Aelod o'r Democratiaid Rhyddfrydol)

4.0 Mae'r matrics sydd wedi'i atodi yn nodi'r hawl i seddi ar bob Pwyllgor.

5.0 Cyfanswm nifer y seddi i'w dyrannu yw 113.

6.0 Yn amlwg, oni bai fod modd dod i ganlyniad lle mae seddau cyfan yn cael eu dyrannu, bydd ffracsiynau o seddi yn golygu na fydd modd cydymffurfio yn union. Fodd bynnag, mae angen sicrhau'r gydymffurfiaeth gorau posibl yn seiliedig ar y ffigyrau a'r egwyddorion a nodir ym mharagraff 2 uchod.

7.0 Gall pob grŵp gwleidyddol ar y Cyngor ond ddyrannu'r seddau maent yn eu derbyn o dan y trefniadau cydbwysedd gwleidyddol i'w haelodau eu hunain ac ni allant eu dyrannu i Gynghorwyr nad ydynt yn Aelodau o'r un blaid wleidyddol.

8.0 Wedi'i atodi, mae'r Matrics sy'n nodi'r hawl cyffredinol i seddau ar Bwyllgorau.

9. Yn unol â'r protocolau rheolaeth gwleidyddol, mae Arweinyddion Grwpiau wedi eu hymgynghori â nhw mewn perthynas â'r trefniadau rheolaeth wleidyddol.

10.0 Argymhellion:-

(i) Gofynnir i'r Cyngor gadarnhau'r trefniadau cydbwysedd gwleidyddol a nifer y seddau a ddyrennir i bob un o'r Grwpiau yn unol â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.

(ii) Bod Arweinyddion Grwpiau yn hysbysu Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd cyn gynted â phosibl os oes unrhyw newidiadau i Aelodaeth Grwpiau ar Bwyllgorau.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaethau
Democrataidd
10/5/2021

Mai /May 2021

Balans ar y Cyngor Sir Balance on County Council	
Plaid Cymru Party of Wales	14
Llafur Cymru Welsh Labour	2
Y Grwp Annibynnol	7
Annibynwyr Mon Anglesey Independents	7
	30

PWYLLGORAU CRAFFU A THROSOLWG SCRUTINY AND OVERVIEW COMMITTEES			
Pwyllgorau Committees	Partneriaeth Partnership	Corfforaethol Corporate	Cyfanswm Craffu Total Scrutiny
Aelodaeth Membership	10	10	20
	4.6667 5	*4.66667* 5	*9.333333333* 10
	0.6667 1	*0.66667* 1	*1.333333333* 2
	2.3333 2	*2.33333* 2	*4.666666667* 4
	2.3333 2	*2.33333* 2	*4.666666667* 4
	10 10	*10* 10	*20* 20

ALLWEDD	KEY
Chwith uchaf, italic = hawl ffracsiynol damcaniaethol	
Top left, italic, theoretical fractional entitlement	
	Dde isaf, arferol = awgrym rhif llawn
	Bottom right, normal = whole number suggestion

	LLED-FARNWROL QUASI-JUDICIAL								**PWYLLGORAU ERAILL Y CYNGOR OTHER COMMITTEES OF THE COUNCIL**						
Pwyllgorau Committees	Cynllunio a Gorchmynion Planning and Orders	Archwilio Audit	Gwasanaethau Democrataidd Democratic Services	Penodiadau Appointments	Ymchwilio Investigation	Disgyblu Disciplinary	Apeliadau Appeals	Trwyddedu Licensing	CYSAG SACRE	Cynllunio ar y cyd Joint Planning	Tal a Graddio Pay and Grading	Penodi Safonau Standards Appointing	Is-Bwyllgor Indemniadau Indemnities sub-Committee	Cyfanswm Eraill Total Others	**CYFANSWM LLAWN GRAND TOTAL**
Aelodaeth Membership	11	8	10	10	3	3	10	11	6	7	6	3	5	93	113
Plaid Cymru Party of Wales	*5.13333* 5	*3.73333* 4	*4.66667* 5	*4.66667* 5	*1.4* 1	*1.4* 1	*4.666667* 5	*5.13333333* 5	*2.8* 3	*3.266666667* 3	*2.8* 3	*1.4* 1	*2.333333* 2	*43.4* 43	*52.73333333* 53
Llafur Labour	*0.73333* 1	*0.53333* 0	*0.66667* 1	*0.66667* 1	*0.2* 0	*0.2* 0	*0.666667* 1	*0.73333333* 1	*0.4* 0	*0.466666667* 1	*0.4* 0	*0.2* 0	*0.333333* 0	*6.2* 6	*7.533333333* 8
Grwp Annibynnol Independent Group	*2.56667* 3	*1.86667* 2	*2.33333* 2	*2.33333* 2	*0.7* 1	*0.7* 1	*2.333333* 2	*2.56666667* 3	*1.4* 1	*1.633333333* 2	*1.4* 1	*0.7* 1	*1.166667* 1	*21.7* 22	*26.36666667* 26
Annibynwyr Mon Anglesey Independents	*2.56667* 2	*1.86667* 2	*2.33333* 2	*2.33333* 2	*0.7* 1	*0.7* 1	*2.333333* 2	*2.56666667* 2	*1.4* 2	*1.633333333* 1	*1.4* 2	*0.7* 1	*1.166667* 2	*21.7* 22	*26.36666667* 26
	11 11	*8* 8	*10* 10	*10* 10	*3* 3	*3* 3	*10* 10	*11* 11	*6* 6	*7* 7	*6* 6	*3* 3	*5* 5	*93* 93	*113* 113